

Aleksanteri I

Aleksanteri I solmi 1807 Tilsitissä liittosopimuksen Napoleonin kanssa. Sopimuksen ehtoihin kuului Ruotsin pakottaminen Britannian saartoon. Käydyssä sodassa Venäjä valloitti koko Suomen. Valloitus jäi pysyväksi.

Vuonna 1809 Porvoon valtiopäivillä Suomi sai tsaari Aleksanteri I:n (1801-1825) armosta varsin laajan autonomian, jota jotkut ovat rinnastaneet jopa nykyisin EU:ssa nauttimaamme autonomiaan. Venäjän raha määrättiin nyt Suomen viralliseksi valuutaksi.

Suomen asema erityisenä talousalueena tunnustettiin ja Venäjän seteleitä alettiin painaa erityisesti Suomea varten. Kolikoita ei tehty Aleksanteri I:n aikana erityisesti Suomeen.

Nikolai I

Aleksanteri I:stä seurasi tsaarina Nikolai I (1825-1855). Nikolai I oli Aleksanteri I:n nuorempi veli. Historiankirjoitus muistaa Nikolain konservatiivisena hallitsijana, joka esti ja hidasti kaikenlaisia poliittisia uudistuksia.

Nikolain valtakaudellaan päädyttiin vuonna 1840 erilaisten ongelmien jälkeen rahauudistukseen, jossa Venäjän rupla virallisesti sidottiin hopeaan ja hopearuplasta tuli nyt todella myös käytännössä Suomen virallinen rahayksikkö.

Aleksanteri II

Aleksanteri II oli Nikolai I:n poika. Hän hallitsi 1855-1881. Aleksanteri muistetaan muun muassa maaorjuuden lopettamisesta - siitähän tiernapojatkin laulavat. Suomen kannalta merkittäviä asioita oli rautatieverkon rakennuttaminen ja lupa Suomen omaan rahayksikköön eli markkaan. Krimin sodan jälkeisten talousvaikeuksien aikana Venäjä luopui hopeakannasta, joka tiesi Suomessakin taloudellisia vaikeuksia hopearahan loppuessa ja setelirahan muuttuessa arvottomaksi. Oma raha pelasti Suomen talouden venäjän ruplan arvon vaihteluilta.

Aleksanteri II menetti henkensä anarkistien pommi-iskussa.

Aleksanteri III

Aleksanteri III oli Aleksanteri II:n poika. Uusi hallitsija vastusti kaikkia isänsä alulle panemia uudistuksia, sillä hän piti niitä syynä Venäjän nationalistisiin levottomuuksiin ja myös isänsä murhaan. Kansallisia vähemmistöjä ryhdyttiin venäläistämään. Suomessakin koettiin ns. ensimmäinen venäläistämiskausi. Aleksanterin puoliso oli Tanskan kuninkaan tytär Maria.

Nikolai II

Nikolai II oli Aleksanteri III:n poika. Hän oli konservatiivinen hallitsija, joka ulotti venäläistämistoimet eli ns. sortokaudet myös Suomeen.

Vuoden 1905 vallankumous, ensimmäinen maailmansota ja maaliskuun ja lokakuun 1917 vallankumoukset kommunistien valtaan nousuineen muuttivat Venäjää niin paljon, että tsaarille ei enää ollut sijaa valtakunnan hallitsijana. Hänet murhattiin perheineen heinäkuussa 1918.

Suomessa käytetty Venäjän vallan raha

Venäjän rahat olivat Suomessa käytössä Itä-Suomessa, Uudenkaupungin rauhassa 1721 Venäjään liitetyillä alueilla. Suomen siirtyminen kokonaisuudessaan Venäjän alaisuuteen Suomen Sodan seurauksena vuonna 1809 toi Venäjän rahat käyttöön koko Suomeen. Tosiasiallisesti Suomessa oli 1840-luvulle saakka käytössä sekä Ruotsin seteli- että metallirahat, jopa siten, että Ruotsissa seteleihin painettiin vielä rahan arvo edelleen sekä suomeksi että venäjäksi.

Pietari Suuren aikana 1700-luvulla venäjän rahaksi vakiintui rupla, joka koostui sadasta kopeekasta. 1500-luvulla ulottuen 1600-luvun puolelle Venäjän valtarahana oli ns. tippakopeekka, joka lyötiin hopealangan pätkistä. Myös ruplat olivat aluksi hopeatangon pätkiä. Rupla tuleekin venäjän sanasta rubeit, leikata.

I ruplan rahoissa ei 1700-luvun tapaan ollut tsaarien ja keisarinnojen kuvia Aleksanteri I:n ja Nikolai I:n aikana, vaan vain rahojen arvo-merkintä ja hopeamäärämerkintä. Kultarahoja lyötiin 5 ja 10 rb:n nimellis arvolla. Erikoisuutena lyötiin rahoja myös platinasta 3, 6 ja 12 ruplan nimellis arvoon. Muita kolikkorahaoja olivat 1/4 kopeekka eli polushka, 1/2 kopeekka eli denga, 1 kopeekka, 2 kopeekkaa, 3 kopeekkaa, 5 kopeekkaa, 10 kopeekkaa eli grivennik, 15 kopeekkaa, 20 kopeekkaa, 25 kopeekkaa eli polupoltinnik sekä 50 kopeekkaa eli poltina. 1/4 - 10 kopeekkaa lyötiin kuparista, 5 ja 10 kopeekkaa sen rinnalla myös hopeasta. Loput lyötiin kaikki hopeasta.

Teksti: Martti Ollinen

Oulun Numismaattinen Kerho ry
www.oulunnumismaatikot.fi

50 vuotta

Perustettu maaliskuussa 1962